

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه امام خمینی (ره)

شهرستان رباط کریم

عنوان

اهداف و فواید ازدواج از دیدگاه اسلام

استاد

سرکار خانم قاسمی

پژوهشگر

زهراسپهری

بهار ۱۳۹۶

اهداف و فواید ازدواج از دیدگاه اسلام

چکیده:

ازدواج یعنی تشکیل زندگی مشترک و یکی شدن برای رسیدن به آرامش و حفظ نسل. ازدواج، موجب مسئولیت پذیری انسان نسبت به خود و دیگران است و نقش اساسی در سالم سازی فرد دارد. ریشه بسیاری از مفاسد و ناهنجاری های اخلاقی بی همسری و نادیده گرفتن این امر الهی است.

سلامت جامعه را در سلامت خانواده که کوچکترین عضو همان جامعه است باید یافت. خانواده، یکی از مهم ترین عوامل موثر در روابط و محیطی امن برای دست یابی به اهداف عالی انسانی است. خانواده، کانونی است شکل گرفته بر پایه پیمان مقدس ازدواج. ازدواج صحیح اهداف بسیاری را به دنبال دارد از جمله اهداف پرداخت شده در این تحقیق: انتخاب صحیح همسر در دوام زندگی مشترک، ایجاد ارتباط اجتماعی بهتر، تشویق جوانان به ازدواج و تشریح اهداف ازدواج برای جوانان. ازدواج موضوعی اجتماعی است و در این زمینه پژوهش های بسیاری صورت گرفته اما این تحقیق با استفاده از متون دینی، حدیثی و علوم اجتماعی به صورت توصیفی به رشته تحریر درآمده و برای جمع آوری منابع به روش کتابخانه ای استناد شده است. تحقیق مذکور در ۶ گفتار تنظیم شده که در آن مطالبی با عنوان فواید ازدواج از دیدگاه اسلام، اهمیت ازدواج، هدف ازدواج، سنت الهی، تولید و تکثیر نسل و ازدواج سلامت روانی جوانان مورد بررسی قرار گرفته است.

کلیدواژه: ازدواج، فواید ازدواج، سنت الهی، تولید و تکثیر، جوان

مقدمه:

ازدواج پاسخی است برای نیازهای جسمانی، روانی و روحی و اهداف و فواید بسیاری دارد اما جوانان و خانواده این سنت الهی را کم رنگ می بینند و فقط جنبه مادی و سختی های آن را برای خود برجسته کرده اند با آنکه فواید بسیاری در ازدواج برای جوانان وجود دارد اما آنها تمایلی به ازدواج ندارند سلامت جامعه را باید در سلامت خانواده که کوچک ترین عضو همان جامعه است یافت. ازدواج موجب مسئولیت پذیری انسان نسبت به خود و دیگران و نقش اساسی در سالم سازی فرد دارد.

رشد بسیاری از مفاسد و ناهنجاری های اخلاقی بی همسری و نادیده گرفتن این سنت الهی است. خانواده، از مهم ترین عوامل موثر در روابط و محیطی امن برای دستیابی به اهداف عالی انسانی است. خانواده کانونی است شکل گرفته بر پایه پیمان مقدس ازدواج. امروزه مسأله ازدواج به عنوان یک مشکل حاد اجتماعی درآمده است و کمتر خانواده ای که دختر و پسر جوانی باشد و با این موضوع دست به گریبان نباشد. ازدواج صحیح اهداف بسیاری را به دنبال دارد از جمله اهداف پرداخت شده در این تحقیق: انتخاب صحیح همسر در دوام زندگی مشترک، ایجاد ارتباط اجتماعی بهتر، تشویق جوانان به ازدواج و تشریح اهداف ازدواج برای جوانان. ازدواج موضوعی اجتماعی است، و در این زمینه پژوهش های بسیاری صورت گرفته اما این تحقیق با استفاده از متون دینی، حدیثی و علوم اجتماعی به صورت توصیفی به رشته تحریر درآمده و برای جمع آوری منابع به روش کتابخانه ای استناد شده است. تحقیق مذکور در ۶ گفتار تنظیم شده که در آن مطالبی با عنوان فواید ازدواج از دیدگاه اسلام، اهمیت ازدواج، هدف ازدواج، سنت الهی، تولید و تکثیر نسل و ازدواج سلامت روانی جوانان مورد بررسی قرار گرفته است و در این تحقیق به سوالات ذیل پاسخ داده شده است:

اهداف و فواید ازدواج از دیدگاه اسلام چیست؟

- هدف تشکیل خانواده از نظر اسلام چیست؟
- اهمیت تشکیل خانواده از نظر اسلام چیست؟
- فواید تشکیل خانواده از نظر اسلام چیست؟
- ازدواج چگونه سلامت روانی جوانان را تضمین می کند؟
- ازدواج صحیح چگونه می تواند زمینه ساز یک نسل سالم باشد؟

مفهوم شناسی:

ازدواج در لغت:

زوج: شوهر، همسر لنگه جفت بار. ۱.

و در تعریف دیگر:

ازدواج: جفت گرفتن، زن کردن، بایکدیگر جفت وقرین شدن، باهم جفت شدن
ازدواج رابطه حقوقی است که برای همیشه یا مدت معین به وسیله عقد بین زن و مرد حاصل شده و به آنها حق می دهد که از یکدیگر تمتع جنسی ببرند. ۲.

ازدواج در اصطلاح:

ازدواج یعنی تشکیل زندگی مشترک و یکی شدن برای رسیدن به آرامش و حفظ نسل تربیت. ۳.

۱. احمد، سیاح، فرهنگ بزرگ جامع نوین عربی به فارسی، چاپ دوم، ج ۱، تهران، اسلام، ۱۳۷۸، ص ۷۸۹

۲. محمد، معین، فرهنگ فارسی معین، چاپ دوم دیبا، ج ۱، تهران، نا، ۱۳۸۶، ص ۲۲۴

۳. محمد، بیستونی، ازدواج پیوند آسمانی از دیدگاه قرآن و سنت، ج ۱، تهران، بیان جوان، ۱۳۸۴، ص ۵۴

ازدواج سنت الهی

گرچه امروزه مساله ازدواج آنقدر در میان مردم آداب و رسوم غلط و حتی خرافات پیچیده شده که به صورت یک جاده صعب العبور برای جوانان در آمده است ولی قطع نظر از این پیرابه ها ازدواج یک حکم فطری و هماهنگ ، قانون آفرینش است که انسان برای بقای نسل و آرامش جسم و روح و حل مشکلات زندگی احتیاج به ازدواج سالم دارد. اسلام که هماهنگ با آفرینش گام بر میدارد نیز در این زمینه تعبیرات جالب و موثری دارد . از جمله معروف پیامبر (ص): ازدواج کنید تا نسل شما فزونی گیرد که من بافزونی جمعیت شما در قیامت به دیگران مباحثات می کنم^۱.

و در حدیث دیگری از آن حضرت آمده: کسی که همسر اختیار میکند نیمی از دین خود را محفوظ داشته و باید مراقب نیم دیگر باشد^۲.

این احادیث نشان می دهد که ازدواج یک سنت الهی است و از محبوب ترین عبادتها به حساب می آید و با اقدام به این امر مقدس، لذت زندگی را می توان احساس کرد و دین و شخصیت اجتماعی را از سقوط و انحراف و هوس های شیطنانی حفظ کرد^۳.

اسلام به پسر و دختر امر می کند که هرچه زودتر ازدواج کنند و آنقدر به این مهم تاکید دارد که رسول گرامی (ص) ازدواج نکردن را اعراض از سنت خویش، یعنی خروج از اسلام، می داند^۴ و خانه ای را که در آن ازدواج صورت پذیرد بهترین خانه می داند^۵.

۱-عباس، قمی، سفینه البحار، ج ۱، تهران، ص ۵۶۱

۲-عباس، قمی، همان، ص ۵۶۲

۳-محمد، بیستونی، همان، تهران، ۱۳۷۳، ص ۶۷

۴- النکاح وسنتی فمن رغب من سنتی فلیس منی

۵- حسین.مظاهری.اسلام در خانواده.چاپ قدس.انتشارات شفق.قم.۱۳۷۰.ص ۸۹

تولید و تکثیر نسل

یکی از ثمرات بزرگ ازدواج، وجود فرزند و ابقاء نسل آدمی است. تولید و تکثیر و تکثیر را نباید کوچک و بی اهمیت شمرد زیرا هدف آفرینش جهان، وجود انسان و پرورش و تکامل او می باشد. تولید و پرورش انسانهای خداپرست و موحد و نیکو کار و صالح، مطلوب خدای جهان آفرین است.

از دیدگاه اسلام وجود فرزند صالح، برای پدر و مادر یک عمل صالح محسوب می شود که در سعادت دنیا و آخرت آنها موثر خواهد بود. وجود فرزند، پدر و مادر را دلگرم و هدفدار می کند و به زندگی صفا و حرکت و رونق می دهد.

وجود فرزند یک از ثمرات ازدواج است، از همین رو، تولید و تکثیر نسل در احادیث یکی از اهداف ازدواج یاد شده است.^۱

رسول خدا - صلی الله علیه و آله و سلم - فرمود: «تزویج کنید تا صاحب فرزند شوید و بر تعداد شما افزوده شود، زیرا من در قیامت با امت های دیگر به کثرت شما مباهات می کنم؛ حتی به وسیله فرزندى که ساقط شده است»^۲

۱ - ابراهیم، امینی، همان، ص ۲۶ و ۲۷

۲ - محمدباقر مجلسی، بحار الانوار، چاپ سوم، ج ۱۰۳، بی جا، انتشارات دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۴ قمری، ص

ازدواج و سلامت روانی جوانان

ازدواج دختران و پسران به آرامش، امنیت و سلامت روان، امید به آینده، منزلت اجتماعی و طول عمر بیشتر منجر می شود.

ازدواج از لحاظ بهداشت روانی تاثیر بسیار زیادی دارد و یک امر طبیعی است و یکی از نیازهای اصلی و اساسی جوانان است. کسی که ازدواج نکند و به این امر توجه نکند به تدریج احساس کمبود خواهد کرد و به مشکلات جسمی و روانی و استرس های روبه افزایش امروزه که گریبانگیر بسیاری از جوانان است، دچار خواهد شد.

عدم ازدواج به موقع در جوانان آنها را در زندگی آینده دچار مشکلات می کند، جوانان با ازدواج به موقع و درک مقابل در رویارویی با مسائل زندگی کمتر دچار مشکل خواهد شد.

بعضی از انواع افسردگی که از تنهایی ناشی می شود با ازدواج مناسب درمان می گردد

از نظر اجتماعی دختران و پسران جوان به وسیله ازدواج در کنار یکدیگر از آرامش، امنیت و سلامت روان، امید به آینده، منزلت اجتماعی و طول عمر بیشتر برخوردار می شوند. تحقیقات نشان میدهد در جامعه ای که مردان و زنان در سنین مناسب ازدواج می کنند آن جامعه از نظر اجتماعی کمتر دچار آسیب می شوند ازدواج باعث پیشگیری از بیماریها و آشفتگی های روانی می گردد، افراد متاهل کمتر افسرده شده و در مقایسه با مجردها از لحاظ عاطفی سالم تر هستند.^۱

نتیجه گیری:

ازدواج یک نیاز حیاتی است که باید در هنگام به آن پاسخ داد، عده ای گمان می کنند ازدواج فقط برای ارضای غریزه ی جنسی است تا شهوتشان آرام گیرد، اما چنین نیست ازدواج سنت الهی است که خداوند حکیم در وجود زن و مرد قرار داده تا اهداف عالیه خلقت انسان را با آن پیاده کند. یکی از ثمرات بزرگ ازدواج تولید و تکثیر نسل است که فرزندان صالح نسل آدمی را ادامه دهند. ازدواج پاسخی به مشکلات جسمی و روانی است. ازدواج اگر با اندیشه و طبق معیارهای صحیح انجام بگیرد فواید و منافع مهمی در بر دارد.

منابع اصلی

۱. امینی، ابراهیم، انتخاب همسر، چاپ چهارم، ۱۳۷۴، مرکز چاپ و نشر سازمان تبلیغات
۲. بیستونی، محمد، ازدواج پیوند آسمانی از دیدگاه قرآن و سنت، ج ۱، تهران، بیان جوان، ۱۳۸۴
۳. رشیدپور، مجید، مراحل ازدواج در اسلام، چاپ پنجم، ۱۳۷۳، تهران
۴. سیاح، احمد، فرهنگ بزرگ جامع نوین عربی به فارسی، چاپ دوم، ج ۱، تهران، اسلام، ۱۳۷۸
۵. معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، چاپ دوم دیبا، ج ۱، تهران، نامن، ۱۳۸۶
۶. مظاهری، حسین، اسلام در خانواده، چاپ قدس، انتشارات شفق، قم، ۱۳۷۵
۷. مجلسی، محمدباقر، بحارالانوار، چاپ سوم، ج ۱۰۳، بی جا، انتشارات دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۴ قمری
۸. ضرورت و اهمیت و کارکرد های ازدواج از نگاه دین، ۱۳۹۳/۷/۱۸ www.tasnimnews.com
۹. فلسفه ازدواج در اسلام، دیدار آشنا، ۱۳۷۸، hawzah.net
۱۰. بقره، ۱۸۷
۱۱. اهمیت تشکیل خانواده از نظر اسلام، شمیم نرگس، www.hozehardakan.com
۱۲. تبیان، گردآوری توسط بخش پیش نیلز های ازدواج www.akairan.com
۱۳. قمی، عباس، سفینه البحار، ج ۱، تهران
۱۴. بیوک تاجری، ۸۹/۱۱/۱۲، ازدواج سلامت روانی جوانان را تضمین می کند. www.pooya-moshavereh.com
۱۵. بیتوته. فواید ازدواج کردن. www.beytoote.com